

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการปกครอง รองลงมา คือ ด้านสาธารณูปการ ด้านสาธารณสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ด้านการศาสนศึกษา และด้านการศึกษาสงเคราะห์

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และชุมชนที่อาศัยอยู่ แตกต่างกัน พบว่า

2.1 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

2.2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีอายุแตกต่างกัน โดยรวมพบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมพบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีอาชีพแตกต่างกัน โดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกันทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกัน 2 ด้าน คือ ด้านการศาสนศึกษา และด้านการศึกษาสงเคราะห์

2.5 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามชุมชนที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ควรมีการประสานงานระหว่างวัดกับชุมชนให้มากขึ้น ควรพูดคุยกันให้เข้าใจและมอบหมายงานให้ชัดเจนเวลามีกิจกรรมภายในวัด วันหยุดเสาร์ อาทิตย์ ควรจัดให้มีการสอนธรรมแก่เด็ก ๆ เพื่อจะได้ซึมซับหลักธรรมทางศาสนามากยิ่งขึ้น ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาจะมีประชาชนมาทำบุญเป็นจำนวนมาก สิ่งของเครื่องใช้ที่ได้ควรจัดแบ่งให้ทั่วถึงและเกิดประโยชน์มากที่สุด เช้าวันไหนที่พระมีกิจนิมนต์อยากให้พระมารับบิณฑบาตก่อนเพราะมีประชาชนเตรียมสิ่งของรอทำบุญ ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนพาลูกหลานเข้าวัดให้มากขึ้น ควรมีการฝึกอบรมพระวิทยากรภายในวัด เพราะว่าจะได้ผลัดเปลี่ยนกันเวลาที่มีการอบรมหรือปฏิบัติธรรม เวลาในการประกอบกิจทางศาสนาในตอนเช้าค่อนข้างเร็ว อยากให้มีการปรับเปลี่ยนสักเล็กน้อยตามความเหมาะสม

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและคณะกรรมการพัฒนาวัด

4.1 ด้านการปกครอง การดูแลความเรียบร้อยภายในวัด โดยรวมให้ความคิดเห็นว่าทางวัดได้ดำเนินงานในด้านนี้ได้ดี พระสงฆ์ สามเณร ที่อยู่ในวัดก็ประพฤติตัวเหมาะสม ตามพระธรรมวินัย ให้ความร่วมมือในเรื่องของการทำกิจวัตรร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งทางวัดยังได้ติดตั้งกล้องวงจรปิดภายในบริเวณวัด เพื่อสอดส่องดูแลความเรียบร้อยภายในวัดอย่างทั่วถึงอีกด้วย

4.2 ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ทางวัดมีการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การเทศน์ แนะนำ สั่งสอนประชาชนให้รู้จักรับผิดชอบชั่วดีตามโอกาสที่

เหมาะสม แต่เนื่องจากทางวัดได้รับคัดเลือกจากจังหวัดให้เป็นศูนย์พัฒนาจิตเฉลิมพระเกียรติ จึงมีนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป มาอบรมคุณธรรมจริยธรรมและมาปฏิบัติธรรมเป็นจำนวนมาก อาคาร สถานที่ ห้องน้ำ ทางวัดก็มีพร้อมอยู่แล้ว แต่สิ่งที่ทางวัดยังขาดคือบุคลากร ควรมีการฝึกอบรมพระวิทยากร พระสงฆ์ สามเณร ในวัดให้แสดงความสามารถ เพื่อเพิ่มศักยภาพบุคลากรในด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ให้เป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสืบต่อไป

4.3 ด้านการศึกษา ทางวัดได้ส่งเสริมให้พระสงฆ์ สามเณร ในวัดได้ศึกษาหาความรู้ ตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งสายปริยัติธรรมและสายสามัญศึกษาจนถึงในระดับอุดมศึกษา ซึ่งประสบผลสำเร็จมาหลายรูปแล้ว ถึงทางวัดจะไม่มีสำนักเรียน แต่ก็อนุเคราะห์ให้พระสงฆ์ สามเณร มาพักอาศัยเพื่อศึกษาเล่าเรียนยังสถาบันการศึกษาใกล้เคียงด้วยดีเสมอมา อีกทั้งทางวัดยังได้ดำเนินงานส่งเสริมการศึกษาแผนกธรรม-ธรรมศึกษา สำหรับคฤหัสถ์ และได้จัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาสำหรับพระภิกษุ สามเณรและคฤหัสถ์ ที่ศึกษาเล่าเรียน สิ่งที่ต้องเพิ่มเติม คือ เรื่องของห้องสมุด ทางวัดควรมีห้องสมุดประจำวัดเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ตลอดถึงประวัติท้องถิ่น เพื่อเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการศึกษาค้นคว้าของประชาชนในชุมชน

4.4 ด้านการศึกษาสงเคราะห์ สำหรับด้านนี้ทางวัดก็ได้ให้ความสำคัญในการศึกษา ได้จัดตั้งกองทุนหรือมูลนิธิของวัด เพื่อการศึกษาสำหรับพระภิกษุ สามเณรและคฤหัสถ์ ที่ศึกษาเล่าเรียน โดยนำดอกเบี้ยยที่ได้ในแต่ละปี มามอบเป็นทุน เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับผู้ที่กำลังศึกษา อีกทั้งทางวัดยังได้อนุญาตให้ “สถาบันพลังจิตตานุภาพ” ของหลวงพ่อวิริยงค์ เข้ามาเปิดทำการสอนในหลักสูตรครูสมาธิ เพื่อเป็นอีกหนึ่งทางเลือกสำหรับผู้สนใจการทำสมาธิตามแนวทางของพระพุทธศาสนา อีกทางหนึ่ง อีกทั้งวัดยังได้อำนวยความสะดวกแก่นักเรียนนักศึกษาในการใช้สถานที่จัดกิจกรรมเพื่อการศึกษา รวมทั้งจัดให้มีพระวิทยากรในการอบรมเพื่อให้ความรู้ตามโอกาสต่าง ๆ

4.5 ด้านการสาธารณูปการ ในด้านนี้ผู้ให้สัมภาษณ์มองว่า ทางวัดมีความพร้อมในเรื่องของสาธารณูปโภค ไม่ว่าจะเป็น น้ำ ไฟ ศาลาการเปรียญขนาดใหญ่ทั้งหลังเก่าและใหม่ เพื่อใช้รองรับผู้ที่เข้ามาปฏิบัติธรรม และสำหรับนักเรียนนักศึกษาที่มาอบรม บรรยากาศภายในวัดที่ดี ร่มรื่น มีต้นไม้คอยให้ร่มเงาสำหรับผู้เข้ามาทำบุญในวัด ส่วนในเรื่องของการก่อสร้างทางวัดก็มีการจัดการที่ค่อนข้างดี สร้างตามความเหมาะสมและมุ่งประโยชน์ที่การใช้

4.6 ด้านการสาธารณสุขและเคราะห้ ในด้านนี้ผู้ให้สัมภาษณ์มองว่า ปัจจุบันที่วัดทำ อยู่ก็ดีพอสมควร ไม่ว่าจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่หน่วยงานราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่มาใช้บริการของวัด ให้ความสะดวกแก่ประชาชนในการทำบุญในวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา อีกทั้งวัดยังให้ยืมสิ่งของต่าง ๆ แก่ประชาชนทั่วไปภายในชุมชน เวลา มีกิจกรรมในชุมชน ตลอดทั้งนักเรียนนักศึกษาที่อยู่ใกล้เคียง ทางวัดก็อนุเคราะห์ในการให้ยืม สิ่งของสำหรับจัดกิจกรรมต่าง ๆ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทางวัดได้ดำเนินงานตามขอบข่ายภารกิจแห่ง พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2535 ทั้ง 6 ด้านคือ

1. ด้านการปกครอง การสอดส่องดูแลความเรียบร้อยภายในวัด พระสงฆ์ สามเณร ที่อยู่ในวัดก็ประพฤติตัวเหมาะสม ตามพระธรรมวินัย ตามกฎระเบียบของทางวัด เป็นอย่างดี
2. ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม มีการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การเทศน์ แนะนำ สั่งสอนประชาชนให้รู้จักปรับพิศชอบชั่วดีตามโอกาสต่าง ๆ อย่างเหมาะสม
3. ด้านการศาสนศึกษา การส่งเสริมการศึกษาแก่พระภิกษุสงฆ์ สามเณร ปกติทางวัดก็ได้ส่งเสริมให้พระสงฆ์ สามเณร ในวัดได้ศึกษาหาความรู้ ตามสถาบันการศึกษา ต่าง ๆ ทั้งสายปริยัติธรรมและสายสามัญศึกษาจนถึงในระดับอุดมศึกษา ซึ่งประสบผลสำเร็จ มาหลายรูปแล้ว และทางวัดยังได้ดำเนินงานส่งเสริมการศึกษาแผนกธรรม – ธรรมศึกษา สำหรับคฤหัสถ์ เป็นประจำทุกปี

4. ด้านการศึกษาสงเคราะห์ สำหรับด้านนี้ทางวัดก็ได้ให้ความสำคัญในการศึกษา ได้จัดตั้งกองทุนหรือมูลนิธิของวัด เพื่อการศึกษาสำหรับพระภิกษุ สามเณรและคฤหัสถ์ ที่ศึกษาเล่าเรียน อีกทั้งทางวัดยังได้อนุญาตให้ “สถาบันพลังจิตตานุภาพ” ของหลวงพ่อวิริยงค์ เข้ามาเปิดทำการสอนในหลักสูตรครูสมาธิ และวัดยังได้อำนวยความสะดวกแก่นักเรียนนักศึกษาในการใช้สถานที่จัดกิจกรรมเพื่อการศึกษาด้วยดีเสมอมา

5. ด้านการสาธารณูปการ ทางวัดมีความพร้อมในเรื่องของสาธารณูปโภค ไม่ว่าจะเป็น น้ำ ไฟ ศาลาการเปรียญขนาดใหญ่ทั้งหลังเก่าและใหม่ เพื่อใช้รองรับผู้ที่เข้ามาปฏิบัติธรรม และสำหรับนักเรียนนักศึกษาที่มาอบรม บรรยายกาศภายในวัดก็ดี รมรื่น มีต้นไม้คอยให้ร่มเงาสำหรับผู้เข้ามาทำบุญในวัดได้เป็นอย่างดี

6. ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ส่วนในด้านนี้ปัจจุบันที่วัดทำอยู่ก็คืออยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่หน่วยงานราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่มาใช้บริการของวัด ให้ความสะดวกแก่ประชาชนในการทำบุญในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และมี การร่วมมือกับหน่วยงานราชการ องค์กรต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ตามโอกาสต่าง ๆ อีกด้วย

ผลการวิจัยสอดคล้องกับ พระมหาบุญช่วย เตชพล (เคนนิคม) (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดประดิษฐ์ธรรมคุณ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย” ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานวัดประดิษฐ์ธรรมคุณ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการศาสนศึกษา รองลงมาคือ ด้านสาธารณูปการ ด้านการปกครอง ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านสาธารณสงเคราะห์ และด้านการศึกษาสงเคราะห์

สอดคล้องกับ พระมหาศรัล จันทะสุนย์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดยอดแก้ว ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย” ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดยอดแก้ว ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมและรายด้าน มีระดับการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการปกครอง ด้านสาธารณสงเคราะห์ ด้านสาธารณูปการ ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ด้านการศึกษาสงเคราะห์ และด้านศาสนศึกษา และสอดคล้องกับ พระวิฑูรย์ ฐานเมธิ (บุญพร้อม)

(2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดหนองบัวลำภู” ผลการวิจัย พบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดหนองบัวลำภู ทั้ง 6 ด้าน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับ พระบรมมงคลเชมคุณ และคณะ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา “บทบาทของพระสงฆ์กับการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน : รายงานการวิจัยหนองคาย” ผลการวิจัย พบว่า บทบาทปฏิบัติจริงของพระสงฆ์ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านการเมืองการปกครอง การศึกษา การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและอาชีพ และสาธารณสุขมูลฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า พระสงฆ์ได้ปฏิบัติบทบาทในด้านสาธารณสุขอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านการศึกษา บทบาทด้านการคาดหวังของพระสงฆ์ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านการเมืองการปกครอง การศึกษา การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและอาชีพ และสาธารณสุขมูลฐาน พบว่า ความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับปานกลาง

ไม่สอดคล้องกับ เพิ่มศักดิ์ โคตรชมภู (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย “บทบาทในการพัฒนาสังคมของวัด ในจังหวัดหนองคาย” พบว่า การบริหารจัดการวัด โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบมหาเถรสมาคม มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติมากกว่าด้านการวางแผนการทำงาน การสนับสนุนทางสังคมของวัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าด้านการสนับสนุนจากชุมชน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความร่วมมือกับชุมชน และด้านการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ ตามลำดับ บทบาทในการพัฒนาสังคมของวัด โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกบทบาทในการปฏิบัติการพัฒนาสังคมของวัด เป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการเมืองการปกครอง ด้านการส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านการสังคมสงเคราะห์ ด้านการสาธารณสุขพื้นฐาน และด้านการศึกษา ทุกด้านมีบทบาทในการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

ไม่สอดคล้องกับ พระชนก นาคพิพัฒน์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผลการวิจัยสรุปว่า พระสังฆาธิการในจังหวัดบุรีรัมย์ มีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในด้านการปกครองอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลการเปรียบเทียบบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า พระสังฆาธิการที่มีอายุตำแหน่งพระสังฆาธิการ จำนวนพรรษา วุฒิการศึกษาทางสามัญ การศึกษาทางธรรม วุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของพระสังฆาธิการที่แตกต่างกัน มีบทบาทในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ไม่แตกต่างกัน และข้อเสนอแนะในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการปกครองพระภิกษุสามเณร ให้ปฏิบัติตามพระวินัยอย่างเคร่งครัด มีกองทุนส่งเสริมด้านการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร ให้พระภิกษุ สามเณร เอาใจใส่ต่อกิจกรรมด้านพระพุทธศาสนา ให้พระภิกษุสามเณร ดำเนินกิจกรรมบางอย่างภายในวัดอย่างมีระเบียบ

ไม่สอดคล้องกับ พระครูสังฆรักษ์กฤษณ์ภูติภณ สุเมโธ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี” ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิภาพการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.45 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการปกครองและด้านสาธารณูปการมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และ 3.54 ตามลำดับ ส่วนด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่ และด้านการสาธารณสงเคราะห์มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง

สมมติฐานที่ 2 ประชาชน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และชุมชนที่อาศัยอยู่มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

2.1 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของวัดเหมือนกัน ให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางวัดได้จัดขึ้น จึงทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีอายุแตกต่างกัน โดยรวมพบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกัน 4 ด้าน คือ ด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ และด้านสาธารณูปการ

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าผู้เข้าวัดอย่างสม่ำเสมอส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ รองลงมาที่เป็นวัยกลางคน ส่วนวัยรุ่นหนุ่มสาวก็จะเข้าวัดบางโอกาสตามวันสำคัญต่าง ๆ และสัดส่วนอายุของผู้ตอบแบบสอบถามก็มีจำนวนที่แตกต่างกันจึงทำให้มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

2.3 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมพบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกัน 4 ด้าน คือ ด้านการปกครอง ด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม ด้านการศึกษาสงเคราะห์ และด้านสาธารณูปการ

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าสัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ ปริญญาตรีขึ้นไป รองลงมาคือ มัธยมศึกษาและปวช. ถัดมาคือประถมศึกษา และสัดส่วนน้อยสุดคือปวส. และอนุปริญญา เมื่อระดับการศึกษาแตกต่างกันย่อมมีผลต่อ ความรู้สึก นึกคิด ที่แตกต่างกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

2.4 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลลาด อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีอาชีพแตกต่างกัน โดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลลาด อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีอาชีพแตกต่างกัน โดยรวมพบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าทุกอาชีพมีความเท่าเทียมกันในการที่จะแสดงออกซึ่งความรู้สึก นึกคิด ต่อการดำเนินงานของทางวัดและเข้าร่วมกิจกรรมกับทางวัดอย่างเท่าเทียมกันทุกสาขาอาชีพ ดังนั้นอาชีพที่แตกต่างกันทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.5 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลลาด อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามชุมชนที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลลาด อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามชุมชนที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าสภาพแวดล้อมของแต่ละชุมชนมีความแตกต่างกัน มีสัดส่วนจำนวนประชากรที่ต่างกัน ผู้นำชุมชนมีทัศนคติที่ต่างกัน และให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมกับทางวัดมากน้อยแตกต่างกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการปกครอง ควรมีการคงไว้ซึ่งการปกครองที่ดี มีการประสานงานระหว่าง วัด กับชุมชนให้มากขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และที่สำคัญควรมีการพูดคุยกันให้เข้าใจ ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

1.2 ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ควรมีการเพิ่มเติมในการส่งเสริมให้พระสงฆ์ สามเณร ออกเผยแผ่ธรรมในสถานที่ต่าง ๆ จัดให้มีพระวิทยากรเพื่ออบรมคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชนอย่างต่อเนื่อง เทศน์ แนะนำ สั่งสอนประชาชนให้รู้จักรับผิดชอบชีวิต ตามโอกาสที่เหมาะสม

1.3 ด้านการศาสนศึกษา การจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาสำหรับพระภิกษุ สามเณรและคฤหัสถ์ ที่ศึกษาเล่าเรียน ซึ่งทางวัดได้ดำเนินงานไปได้ระดับหนึ่งแล้ว ควรมี

ห้องสมุดประจำวัดที่ใช้การได้เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ตลอดถึงประวัติท้องถิ่น เพื่อเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการศึกษาค้นคว้าของประชาชนในชุมชน

1.4 ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ควรเพิ่มเติมในเรื่องของระเบียบการต่าง ๆ ให้ชัดเจนมากขึ้น สำหรับนักเรียนนักศึกษาในการใช้สถานที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ และสถาบันพลังจิตตานุภาพ ที่เปิดสอนในวัด ควรมีการประสานงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมกัน

1.5 ด้านสาธารณูปการ ควรจัดการด้านสาธารณูปโภค น้ำ ไฟ ในวัด อย่างเหมาะสมเพียงพอ ส่วนในเรื่องของการก่อสร้างทางวัดควรมีการจัดการที่ดี ควรสร้างตามความเหมาะสม มุ่งประโยชน์ที่การใช้งาน

1.6 ด้านสาธารณสงเคราะห์ ควรเพิ่มเติมในการให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์แก่ผู้ประสบภัยอย่างสม่ำเสมอ การร่วมมือกับหน่วยงานราชการ องค์กรต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเพิ่มเติมในเรื่องของ อุปสรรคและปัญหาในการดำเนินงานของวัดศรีสวัสดิ์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

2.2 ควรวิจัยเพิ่มเติมในเรื่องของ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของวัดในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

2.3 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างบทบาทของวัดที่มีต่อชุมชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามกับบทบาทของวัดที่มีต่อชุมชนนอกเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม